XV. évfolyam. Budapest, 1907. március 15. 6. szám.

DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE

A magyarországi nagy- és kistőzsdetulajdonosok szakközlönye és értesitője.

A DOHÁNYGYÁRTÁS, ELADÁS, VALAMINT A HOZZÁTARTOZÓ CIKKEK SZAKKÖZLÖNYE.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

Előfizetési ár fél évre 5 kor.

Kiadótulajdonos és felelős szerkesztő: HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI., Eötvös-utcza 5. hová az előfizetési összegek — valamint a kéziratok küldendők. —

TARTALOM: Teljes függetlenség. — Vegyes hirek.

Teljes függetlenség.

A Magyarország és Ausztria közötti gazdasági kiegyezés mindenkor nehézségekbe ütközik. Magyarországon folytonosan szaporodnak az önálló vámterület hivei és az a vélemény kerül felszinre, hogy Magyarország megerősödése és felvirágzása csakis hazánknak Ausztriától gazdasági tekintetben való teljes elszakadásától függ.

Hiszen nem is kétséges, hogy az ország java mindkét állam egymással szemben való teljes önállóságától függ. E felfogásnak még igen rövid idővel ezelőtt sok ellensége volt. Nem akarták elhinni, hogy egy olyan agrár állam, mint Magyarország ipari tekintetben is megállhat a saját lábán, másrészt pedig elvakultságukban a magyar gabona és szarvasmarha kivitelét féltették. A legutóbbi néhány év eseményei ezekre a véleményekre alaposan rácáfoltak. Mert ami legjobb minőségü gabonánk és marhánk kivitelét illeti, úgy ez egyrészt az államnak nem nagy hasznot hajtott, mert csak az olcsó fuvardíj és az olcsóbb és jobb áru kedvéért kerestek fel bennünket, másrészt azonban ez a kivitel nálunk egy kisebb mérvü éhinséget idézett elő. Ezzel szemben számtalan millió vándorolt ki tőlünk Ausztriába, olyan árukért, melyeket primitiv előállításuknál fogva, ép oly jól tudtak volna nálunk is gyártani, anélkül, hogy e célra valami különösen költséges ipart kellett volna teremteni. S ami végül a munkabérek kárbaveszését illeti, amelyet népességünknek el kell szenvednie, ez is oly momentum, mely nem utolsó sorban jő számításba.

Azonban nem szándékunk a vámsorompók felállítása érdekében cikket irni, mert tulajdonképen mindkét dohánymonopóliumról kivánunk szólni, amelyek mindenesetre e dolog keretébe tartoznak.

A magyar állam ujjáalakitásával egyidejüleg, az ország 1867-ben természetesen saját dohánymonopóliumának birtokába is jutott. Hanem ne kérdezzük hogyan. Majdnem 20 évig tartott, mig Bécsben elismerték, hogy Magyarország monopóliuma semmiféle vonatkozásban sem áll már. S mai napig minden magyar pénzügyminiszternek fáradságába került a szomszéddal megértetni, hogy semmi féle ingeremiát nem gyakorolhatnak egymásra. Ezek az ügyek, bármily kellemetlenek is voltak a mindenkori magyar kormánynak, sohasem kerültek a nyilvánosság elé. A mindenkori pénzügyminiszter ezeket a kinos kényszer intézkedéseket könnyen elhallgathatta, mert ezek a dohánymonopóliumot illető belső ügyekre nézve, mint a pénzügyminiszter saját hatás körébe tartozókra, nyilvános számadással nem tartozott. Tagadhatatlan azonban, hogy ebből rengeteg kár háramlott a magyar dohánymonopóliumra, mert oly szerződések köttettek, melyek természetesen kizárólag az osztrák dohánymonopólium javára szolgáltak.

Némely ilyen a szabad forgalmat láthatóan akadályozó, a magyar állam iparát megnehezitő, ezen időből számazó intézkedést az idők során eltöröltek. Erre nem annyira a

kormányon levő magyar pénzügyminiszterek, mint inkább a viszonyok, amelyeket az ujabb korszak teremtett, voltak hatással. De még számtalan oly berendezkedés van életben, amelyek a dohánymonopólium teljes kialakulásának Magyarországon utjában állnak. Ausztriában ezt épen oly jól tudják, mint nálunk. Azaz csak azok tudják, akik e szakmához közel állanak, leginkább tudja a pénzügyminiszter és államtitkárjai valamint az osztályfőnökök. Miért nem segitenek tehát ezeken az állapotokon? Miért nem hatolnak a pénzügyminiszterek e dolog mélyére és miért nem szánják rá magukat a teljes szétválásra?

A két monopóliumot semmiféle közös érdekek nem kapcsolják egybe. A magyar dohánymonopóliumra nézve nagyon is közömbös, hogy Ausztriát mint vevőjét elvesziti, mert az osztrák dohánymonopólium végre is csak tőlünk veszi a dohányt, amelyre szüksége van. Mi azonban azokat az árukat, amelyeket Ausztriából hozunk be, könnyen nélkülözhetjük.

A szivarok és cigaretták Ausztriából való szabad behozatala ugyan nem haladja túl azoknak a dohánygyártmányoknak az értékét, amelyek hazánkból Ausztriába vándorolnak. E dolognak az a nyitja, hogy a közönség azon véleményben van, hogy a behozatal nincs megengedve és az árukat elrejtve hozza be hazánkba. Ennél fogva a statisztikai adatok e tekintetben Magyarország javára szólanak.

Nagyszámu olyan dolgokat sorolhatnánk fel, amelyeket meg kellene változtatni, hogy a magyar dohánymonopólium tényleg teljesen önállóvá és függetlenné legyen. Ha ezt nem tesszük, annak oka, hogy fenntartjuk magunknak mindezen kérdésekre visszatérni, ha a jelenlegi tárgyalások Magyarország és Ausztria közt eredményre nem, vagy csak negative vezetnének. Mert nem tételezhetjük fel, hogy ha ezek a tárgyalások egy mindkét felet kielégitő eredményre vezetnek, egy oly kérdés figyelmen kivül fog hagyatni, mely Magyarországnak sok pénzébe került és tekintélyének annyit ártott. S ámbár a dohánymonopóliumot a többi állami bevételektől teljesen független területnek tekintik úgy a Lajtán innen, mint túl, mindamellett az államférfiaknak egyszer már rendet kell teremteniök ebben a kérdésben. Ezzel tartoznak az államnak és polgárainak. A magyar dohánymonopólium legyen teljesen független. Mert manapság bizony nem az.

Vegyes hirek.

Problematikus értékü intézkedést tett az osztrák dohányjövedék, midőn elrendelte, hogy sem a cigaretta dobozokon, sem a szivar ládákon ezentúl ne legyen feltüntetve a gyár, melyben gyárttattak. Ez évi január elsejétől kezdve ugyanis a gyár bélyegzője helyett, amelyből a gyártmányok valók, számokkal kell ellátva lenniök, amelyek csak a beavatottaknak vannak szánva, hogy azok a készitmények eredetét felismerjék. A szándék, mely az osztrak dohányjövedéket ebben az intézkedésében vezette ugyan nagyon dicséretreméltó. Meg akarja akadályozni, hogy a nagytrafikosok protekciót gyakorolhassanak, továbbá, hogy a vevő a dohányelárusitót kinozza, hogy olyan gyármányt adjon neki, amilyet kiván, noha ezt a kivánságot a trafikos csak ritka esetben képes teljesiteni.

Ismételjük, az osztrák dohányjövedék szándéka dicséretet érdemel, azonban úgy hisszük, hogy ez intézkedés nem fog a kivánt eredménnyel eljárni. Mindenek előtt konstatáljuk, hogy a gyártás különfélesége a célt illuzóriussá teszi. Mert nyilvánvaló, hogy minden féligmeddig praktikus dohányos rögtön rájön, hogy az a trabukó, vagy az a rövid szivar melyik gyárból került ki. Sőt még a vágott török pipa- és cigaretta dohányon is föl lehet ismerni annak eredetét és biztosithatjuk az illetékes köröket, hogy az ezernyi cigarettacsempész, mert bizonyára Ausztriában is vannak ilyenek, a dohányt eredete szerint jobban megtudjuk különböztetni, mint a tekintetes pénzügyőrség, a fő biztostól kezdve a legutolsó pénzügyőrig. Minthogy lehetetlen az összes gyárakat arra szoritani, hogy egyetlen sablón szerint dolgozzanak, ennélfogva a dohány, vagy szivar eredetének felismerése sem jár nehézséggel.

Menjünk tovább. A protekciónak akar gátat vetni azáltal, hogy a gyár a ládákon, dobozokon és csomagokon nincs megnevezve.

Itt van mindenek előtt a dohányraktár. Nem akarunk senkit sem meggyanusitani, azonban mégis kétségbe kell vonnunk, hogy a raktár kezelő és a személyzet ne tudná, melyik gyárból erednek az áruk és igy ismét tere nyilik a protekciónak, miáltal a nagytrafikos, akinek kistőzsdéje is van, sokkal jobb helyzetbe kerülne, mint ezen rendelet életbelépte előtt.

Azonfelül a ravasz számodás, amelyet időnként meg kell változtatni. Nagyon rosszul ismerik az elárusitási viszonyokat és az ezzel megbizott személyeket, ha azt hiszik, hogy már a harmadik napon nem fogják ismerni a gyárat, amely például a 16-os számot

viseli. A számozás megváltoztatása nem vezetné őket félre, ennél fogva nincsen semmi komoly célja. Egyébként igazán nem látjuk be, hogy miért nyúl az osztrák dohányjövedék ilyen eszközökhöz, ha a dohánykisárusokat megvédi és munkájukat megkönnyíteni akarja. Miért nem kezdik azzal, hogy azokat a gyárakat bizzák meg egy bizonyos árucikk előállításával, amely a legjobb minőségü ily árut szállitja? Hiszen mi tudjuk, hogy miért nem teszik. Mert a helyi- és szállitási viszonyok ezáltal nagyobb kiadásokat rónának a dohányjövedékre. De hát mi köze ehhez a trafikosnak vagy a fogyasztónak. Kérdjük továbbá, hogyan lehetséges egyáltalán, hogy a pénzügyminiszterium a nagytrafikosok protekciójától fél? Nem állanak eszközök a rendelkezésére, amelyekkel ezt a protekciót, ha tényleg megvan, megakadályozhatja?

Erre a kérdésünkre nemmel válaszolhatnának, ami az adott körülmények között egészen természetes. Épen ezért a pénzügyminiszternek módot kell keresnie ennek meggátlására.

A gyártmányok eredete után mindig kérdezősködni fognak, akár meg van ez a ládán jelölve, akár nincs. Ennél fogva csak egy egy mód van arra, hogy a vevővel szemben méltányosak lehessenek és ez az, hogy a gyártmányokat szigoruan egymás után, azaz a dohány raktárba érkezésük sorrendjében kell kiadni, ami által bárminemü protekció ki van zárva; vagy az összes gyártmányokat vegyesen kell kiadni és úgy a dohány raktárakat és a nagyárusokat utasitani, hogy szigoruan tartsák magukat ehhez. Az utóbbi intézkedésnek csak azok a dohányárusok vennék ugyan hasznát, akik nagyobb tőkét fektetnek üzletükbe. Ez azonban nem lehet másképen és mint minden szakmánál, a befektetett tőke, amelynek különben nem kell valami nagynak lennie, itt is fontos szerepet játszik.

Valamely visszaélés megszüntetésére nem elegendő olyan intézkedésekhez nyulni, melyek az érdekelteknek csak csekély részére birnak jelentőséggel s ez történik a jelen esetben. Az együgyü fölöttes hatóságoknak ugyan egy ideig nyugtuk lesz, és csak kevéssé fogják őket panaszokkal zaklatni. Annál rosszabbúl járnak majd az elárusitók, akik mostanság legalább azt adhatják a vevőknek, amit kivánnak, a jövőben azonban nem, mert a nagytrafikos mindig arra hivatkozhatik majd, hogy az áruk eredetét nem ismeri, noha ezt épen oly jól tudni fogja.

Ez az ujitás, a mi véleményünk szerint, nagyon rosszúl sikerült és a mi dohányjövedékünknek legkevésbbé sem ajánlhatjuk ezt a különös intézkedést. Mert a dohányárusokon ez nem segit, de a fogyasztón sem. Sőt az útóbbi föl lesz majd háborodva ezen az intézkedésen, amely tulajdonképen részben az ő javára tétetett.

A bagó. A dohány szintén egyike azon rosszhirü veszedelmeknek, amelyek állitólag életünket fenyegetik. Noha ez az állitás a pipadohánnyal és burnóttal szemben sem vehető komolyan, a bagó tekintetében, amelyről itt szólni akarunk, a lehető legnevetségesebb tulhajtás. Nem is kell e helyen annak a vizsgálatába bocsátkoznunk, vajjon a nikotin oly csekély mennyiségben, aminőt a dohány tartalmaz, tényleg oly veszedelmes méreg-e, amint azt sokan állitják. Hiszen sok orvosi tekintély a kismennyiségü nikotinnak az emésztést tehát az egészséget előmozditó hatást tulajdonit. De a bagónak épen jellemző tulajdonsága, hogy majdnem teljesen nikotinmentes. Ami a bagót a többiektől megkülönbözteti, az az előnyös tulajdonsága, hogy kényelmesen használható oly helyzetekben, amelyek a dohányélvezet egyéb módját lehetetlenné teszik. A gyári munkás munkaközben már a tüzveszély miatt sem dohányozhatik; épen úgy képzelhetünk el egy tengerészt, aki viharban a tenger háborgása közben egy szivarra gyujt rá. Azonfelül a bagó a dohány élvezetének a legolcsóbb faja. Mig a dohányzás költségei forintokra rugnak, a bagózás csak fillérekbe kerül. További előnye a bagónak, hogy szomjuságnál és bágyadtságnál frissitőleg hat. S igy tropikus vidékeken jó szolgálatokat tesz és fárasztó sportolásnál is nagy hasznát lehet venni. Az is köztudomásu, hogy a bagó a katonaságnál fárasztó menetelések alkalmával nélkülözhetlen rekvizitumot képez. A jó bagó egyik legfontosabb követelménye, hogy előállitásánát a lehető legnagyobb tartósságra fektessek súlyt. A gyártmányok jó minőségére mint minden más cikknél, itt is a legjobb biztositék, ha csak kipróbált jó gyártmányokat vásárolunk.

Sztrájk az olasz dohánygyárakban. Olaszország összes dohánygyáraiban kitört a sztrájk. A munkások jelentékeny béremelést követelnek más előnyökön kivül, amelyeket a dohányjövedék nem akar megadni.

Dohánykiállitás Londonban. »Tabacco« az ismert dohányujság április hónapban Londonban a »Royal Horticultural Hall«-ban dohánykiállitást rendez amely a dohánymüvelésnek lesz szentelve. Csodálatosképen ezt a kiállitást egy olyan országban rendezik amelyben a dohány egyáltalán nem terem meg és ahol az állam tiltja a dohány termesztését. Ennélfogva a kiállitás rendezői már egy évvel ezelőtt a kormánytól engedélyt kértek, hogy a kiállitás céljaira dohányt termeszthessenek és ezt a kormány teljesitette is. Az eredmény azonban siralmas, hogy az angol dohány a kiállitáson egyáltalán nem fog szerepelni.

Az olaszországi dohánytermesztés évről-évre nagyobb arányokat ölt és már 5000 hektárnyi területre terjed ki. Az utolsó évben a dohányültetvények száma 138 millióra. Eddig már 162 községnek van engedélye dohánytermesztésre. Ez a müvelési ágat eleinte csak Lecce provinciában üzték, most azonban Sassari,- Elba- és Firencére is kiterjeszkedett. A dohánytetmesztés növekedésével a dohány levelek behozatala is rohamos esést mutat, 209813 mmázsáról 190.1-ben, 189646 mmázsára az 1902.-ben, 183651 métermázsáról 1903-ban, 151638-ra 1904-ben és 127585 métermázsára 1905-ben. Értékére nézve a behozatal 18 millió liráról 1904 ben, 15 2 millióra esett 1905.-ben. Ellenben a szivarok és

cigaretták kiviteles emelkedést mutat és az 1905. évben 2.5 milliót tett ki, szemben az előző évben elért 2 millióval. Olaszország azonban már dohányleveleket és dohánylét is, kezd exportálni. A kisérletek eredménye 1905.-ben már 184127 lira volt. Olaszország gyártmányainak legjob vevője miként azelőtt most is Délamerika 286897 q. cigarettával és szivarral és Északamerika 26755 q.-val. Az 1905. évi dohánytermés nagyon bőséges volt és a minőség kitünő. Az összeredmény dohánylevelekben 5 852314 kg. volt.

Cigarettatilalom Chicagoban? A szivaripar terén Chicago különös helyet foglal el. Ennnek az iparnak egyik főpiaca, de nem gyártási helye. Ámbár van néhány nagy gyára, azonban nagyobb figyelmet mégis csak a kereskedelem érdemel. Ujabban Chicago máskülönben is magára vonta a szivargyárosok figyelmét, mert mint jelentik a társaságbeli hölgyek kezdtek már nemcsak cigarettákat, hanem szivarokat szini, noha a cigaretta élvezi kegyüket. Most mozgalom indult meg, melynek célja, hogy a város rendeletet adjon ki, melynekértelmében cigarettázás Chicago utcáin pénzbüntetés terhe mellett tilos.

Dohánygyártás Chinában. Cantonban (China) egy saját cigarettagyár alakult, amely az amerikai gyártmányok boykottja folytán nagy népszerüségre tett szert. Az árukat nagy mennyiségben szállitják Hongkongba. Már szivarokat is gyártanak e helyen.

„BOURBON“

szivarkahüvelyk, az egyedüli hüvelyk, amely dohánynagyárusok és különlegességi raktárok részére ajánlható. A hüvelyküzletben divatos verseny sajnos következménye, hogy a dohánynagyárusok és különlegességi raktárak tulajdonosai már nem foglalkozhatnak haszonnal a hüvelyek elárusitásával. Ezen visszás állapotra segitendő ily feltételek mellett, hozza forgalomba az **Elster és Topf** cég a **„Bourbon“ szivarkahüvelyeket**, a melyek az inreális versenyt kizárják. A **„Bourbon“ hüvelyeket** kitünő sikerrel vezette be már is több dohánynagyarusitó u. m. **Hirsch Jakab budapesti,** továbbá az **aradi, miskolczi, brassói, segesvári, kassai, kolozsvári, szabadkai, prágai, brünni, olmüci, linzi, innsbrucki stb. különlegességi árudák.** Elster és Topf lembergi cég kivánatra szivesen szolgál mintákkal és irlapokkal, melyekből a dohánynagy- és különlegességi árudák részére biztositott előnyök megtudhatók.

Meghivó.

Az első leánykiházasitó egylet mint szövetkezet gyermek- és életbiztositó intézet 1907. évi március hó 25-én délelőtt 10 órakor az intézet hivatalos helyiségeiben (VI., Teréz-körut 40—42 sz. a.) tartja

XLIV. rendes közgyülését,

melyre a szövetkezet tagjai ezennel meghivatnak.

A közgyülés napirendje:

1. A jegyzőkönyvhitelesitők kiküldése.
2. Az igazgatóság jelentése és az 1906. évi mérleg előterjesztése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése és inditványa.
4. A mérleg megállapitása, a felesleg hováforditása feletti határozathozatal.
5. A hivatalnoki nyugdijalap javadalmazása.
6. A felmentvény megadása.
7. A felügyelő-bizottság megválasztása.
8. A felügyelő-bizottság dijazásának megállapitása.

Budapest, 1907. évi március hó 8-án.

az igazgatóság.

MAGYAR JELZÁLOG-HITELBANK.

Hirdetmény.

A Magyar Jelzálog-Hitelbank t. c. részvényesei az **1907. március hó 27-ik napján déli 12 órakor** a bank helyiségeiben (V., Nádor-utca 7. sz.) tartandó

XXXVIII-ik rendes közgyülésére

ezennel tisztelettel meghivatnak.

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1906. üzletévről.
2. Az 1906. évi mérleg megállapitása és a felmentvény megadása.
3. Határozathozatal a tiszta nyereség hovaforditása iránt.

A részvények letehetők: Budapesten: a bank főpénztáránál (V., Nádor-utca 7. sz.) és a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbanknál; **Bécsben:** az »Union Banknál«; **Párisban:** a »Société Générale pour favoriser le développement du Commerce et de l'Industrie en France« cimü banknál. **Az igazgatóság.**

Az 1906. évi mérleg 1907. március hó 19-től kezdve a t. c. részvényesek rendelkezésére áll.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

ORGAN FÜR DAS GESAMMTE TABAKFABRIK U. VERSCHLEISSWESEN, WIE AUCH DER DAZU GEHÖRIGEN FÄCHER

INHALT: Vollständige Unabhängigkeit — Eine Verfügung von problematischen Werth, Von der Französischen Tabak-Regie.

Vollständige Unabhängigkeit.

Der volkswirthschaftliche Ausgleich zwischen Ungarn und Österreich stösst allenthalben auf Schwierigkeiten. In Ungarn mehren sich die Schutzzöllner und die Ansichten, dass Ungarns Erstarken und Erblühen nur von einer vollständigen Lostrennung Ungarns von Österreich, in volkswirthschaftlicher Beziehung abhängig ist, gewinnt die Oberhand.

Es unterliegt übrigens auch keiner Frage, dass das Heil des Landes von einer vollständigen Unabhängigkeit beider Staaten zu einander abhängt. Vor noch ganz kurzer Zeit hatte diese Meinung noch viele Gegner. Man konnte es nicht verstehen, dass der Agrikulturstaat Ungarn, in industrieller Beziehung auf eigenen füssen stehen könne, wie man anderseits so verblendet war, für die Ausfuhr des ungarischen Getreides oder des ungarischen Viehes zu fürchten.

Die Ereignisse der letzten paar Jahre haben jedoch diese Ansichten gründlich wiederlegt. Denn was die Ausfuhr unserer besten Getreidegattungen und unseres besten Viehes anbelangt, so hat dieselbe einerseits dem Lande nicht viel genützt, weil wir nur aufgesucht wurden der billigen Fracht und der billigeren, besseren Waaren wegen, anderseits aber hat diese Ausfuhr bei uns eine kleine Hungersnoth hervorgerufen. Dagegen gingen ungezählte Millionen von uns nach Österreich, für Waaren, welche ihrer primitiven Erzeugung halber, recht gut auch bei uns hätten erzeugt werden können, ohne dass sich hiezu eine besonders kostspielige Industrie hätte begründen müssen. Und was schliesslich der Entgang an Arbeitslöhne anbelangt, welche unsere Bevölkerung zu büssen hat, so ist auch diess ein Moment, das dabei auch nicht in in letzter Reihe in Betracht zu kommen hat.

Doch wir beabsichtigen ja nicht hier einen Artikel zu Gunsten der einzuführenden Zollschranken niederzulegen, vielmehr ist es uns darum zu thun über die beiden Tabak-Monopole zu sprechen, die Allerdings hervorragend zu dieser Sache gehören

Gleichzeitig mit der Neuschaffung des ungarischen Staates im Jahre 1867 gelangte das Land auch selbstverständlich in dem Besitze seines eigenen Tabak-Monopoles. Aber fragt mich nur nicht wie. Nahe an zwanzig Jahre dauerte es noch an, bis man von Wien aus dem ungarischen Schwestern-Monopol es zugestehen wollte, dass das Tabak-Monopol Ungarns eigentlich nunmehr in keinerlei Beziehung zu einander stehe: Gleichwohl hette bis heute jeder ungarische Finanz-Minister seine liebe Noth mit dem Nachbar, dem es nun einmal nicht beizubringen ist, dass hier keinerlei Ingerenz auf dem Andern geübt werden dürfe.

Diese Angelegenheiten, so sehr sie jeder Regierung in Ungarn unbequem wurden, gelangten gleichwohl niemals in die Öffentlichkeit. Der jeweilige Finanz-Minister hatte es leicht das Drückende der vorhandenen Zwangsmassregel zu verschweigen, weil diese das Tabak-Monopol betreffenden internen Angelegenheiten, als, zu dem eigenen Wirkungskreise des Finanz-Ministers gehörend, keinerlei Rechenschaftsbericht bedurften. Unleigbar aber lagen imense Schädigungen des ungarischen Tabak-Monopoles dadurch vor, weil gewisse Verträge vorhanden waren. die natürlich samt und sonders zu Gunsten des österreichischen Tabak-Monopols lauteten.

Manche dieser nachweisbar, den freien Verkehr hemmenden, die ungarische staatliche

Industrie erschwerende Einrichtungen von dazumal, sind auch im Laufe der Jahre abgestellt worden. Hiezu haben weniger die ungarischen Finanz Minister die jeweilig am Ruder waren, als die Verhältnisse beigetragen, welche die Neuzeit geschaffen. Aber eine noch sehr erklecklich grosse Zähe solcher schädigenden Einrichtungen sind noch immer vorhanden, welche die vollständige Ausgestaltung des Tabak-Monopols in Ungarn hindernd im Wege stehen.

Man weiss das ebensogut in Österreich, wie in Ungarn. Das heisst, es wissen es nur diejenigen, welche dem Fache am nächsten stehen, es wissen es zunächst die Finanz-Minister und deren Staatssekretäre, wie auch die Ressortleiter. Warum tritt man daher diesen Angelegenheiten nicht näher? Warum gehen die jeweiligen Finanz-Minister diesen Dingen auf den Grund und entschliessen sich endlich zu einer vollständigen Lostrennung? Die beiden Tabak-Monopole verknüpfen dermalen keinerlei gemeinschaftliche Interessen mehr. Dem ungarischen Tabak-Monopol kann es sehr gleichgiltig sein, ob es die Kundschaft Österreich verliert, zumal das östereichische Tabak-Monopol schliesslich doch nur von uns den Tabak kauft, den es haben muss. Wir aber, können ganz gut auf die mancherlei Waaren die wir von Österreich beziehen verzichten.

Die freie Einfuhr von Zigarren und Zigaretten aus Österreich nach Ungarn übersteigt zwar nicht den Werth der Tabakprodukte, welche aus Ungarn bezogen, nach Österreich wandert. Damit aber hat es seine eigene Bewandniss. Das Publikum ist nämlich der Ansiht, dass die Einfuhr nicht gestattet ist und bringt die Waaren verstekt nach Ungarn. Daher lauten die statistischen Daten in dieser Beziehung auch zu Gunsten Ungarns.

Wir wären in der Lage eine stattliche Anzahl solcher Gegenstände zu erwähnen, welche eine Abänderung erheischen, soll das ungarische Tabak-Monopol in wirklichkeit als ein vollständig selbständiges und unabhängiges gelten. Wenn wier diess unterlassen, so geschieht es, weil wir uns vorbehalten in nächster Zeit auf all diese Fragen zurückzukommen, im Falle die genenwärtigen Verhandlungen zwischen Österreich und Ungarn kein, oder ein negatives Resultat erzielen sollten Wir können nämlich nicht voraussetzen, dass im Falle diese Verhandlungen zu einem, beide Theile zufriedenstellendem Ergebniss führen sollten, nicht auch ein Gegenstand geregelt werden soll, der den Staat Ungarn bisher schweres Geld, hauptsächlich aber die Einbüssung seines Decorums gekostet hat. Und wenn auch das Tabak-Monopol, als eine vollständig von sämtlichen Staatseinkünften, abgesondertes Gebiet, sowohl in Cis wie in Trans betrachtet wird, so müssen gleichwohl unsere Staatsmänner endlich Ordnung in in dieser Angelegenheit schaffen. Das ungarische Tabak-Monopol sei vollständig unabhängig. Es ist nicht wahr, dass es diess dermalen ist.

Eine Verfügung von problematischen Werth,

kann diejenige der österreichischen Tabakregie genannt werden, wonach fortan weder die Zigarren Oberkisten, noch die einzelnen Zigarrenschachteln die Fabriksmarke tragen, wo sie erzeugt wurden. Vom 1. Januar d. J. angefangen, haben nämlich sämmtliche Tabakfabrikate anstatt der Bezeichnung der Fabrik aus welcher sie stammen, Nummern zu tragen, welche nur für den Eingeweichten bestimmt sind, die Provenienz zu erkennen.

Die Absicht von welcher die österreichische Tabakregie geleitet wird ist zwar sehr löblich. Sie will es verhindern, dass die Grosstrafikanten Protektion ausüben können, wie auch, dass der Kunde den Tabakverschleisser quält, ihn ein solches Fabrikat zu geben, welches er wünscht, ein Wunsch, den zu erfüllen bekanntlich der Trafikant nur selten in der Lage ist.

Wie gesagt, die Absicht der österreichischen Tabakregie ist lobenswerth, allein wir finden leider in dieser Verfügung, den angestrebten Zweck durchaus nicht erreicht.

Vor Allem constatiren wir, dass die Verschiedenheit in der Fabrikation den Zweck illusorisch macht. Denn man wird zugeben, dass es jeder halbwegs praktische Raucher sofort heraus hat, welche Fabrik diese oder jene »Trabuco«, diese oder ijene »Kurze« Zigarre erzeugt hat. Selbst die geschnittenen Türkischen Rauch und Zigarettentabake werden nach ihrer Proveniens erkannt und wir können versichern dass die tausende Zigarettenschmuggler, die es ja auch in Österreich geben dürfte, die Tabake nach ihrer Herkunft, weit besser kennen, als die löbliche Finanzwache, angefangen vom Finanz-Obercommisär, bis zum letzten Finanzwächter. Nachdem es unmöglich ist, sämtliche Fabriken anzuweisen, dass sie nach einer einzigen Schablone arbeiten sollen, hat auch das

Erkennen der Zigarre oder des Tabakes nach seiner Provenienz keine Schwierigkeiten.

Nun aber gehen wir weiter. Die Protektion soll dadurch verhindert werden, dass die Fabrik auf den Kisten, Schachteln und Paketten nicht genannt wird.

Da ist vor Allem das Tabak Magazin. Wir wollen Gott bewahre, keine Verdächtigung aussprechen, aber bezweifeln möchten wir es doch, dass der Magazinverwalter und sein Personal es nicht wissen sollten, aus welcher Fabrik die Waaren stammen und dass daher auch dort bereits Protektion ausgeübt werden kann, wodurch der Grosstrafikant der eine Kleintrafik besitzt noch weit besser daran wäre, wie er es vor dem Inslebentreten dieser Verfügung ist.

Und garaus die schlaue Art dieser Nummerirung die von Zeit zu Zeit verändert werden soll. Man kennt die Verschleissverhältnisse und die damit betrauten Personen sehr schlecht, wenn man glaubt, dass man am dritten Tage nicht schon die Fabrik kennt die beispielsweise Nummer 16 trägt. Derlei Änderungen in der Nummerirung führen nicht irre, haben daher absolut keinen ernsten Zweck.

Im Übrigen sehen wir es wahrlich nicht ein wozu die österreichische Tabak Regi überhaupt solcher Mittel bedarf um den Tabakkleinverschleisser, theils zu schützen, theils ihn seine Arbeit zu erleichtern. Warum beginnt man nicht damit, dass man jeweilig jene Fabriken mit der Fabrikation eines Artikels betraut, den die betreffende Fabrik Qualitativ ausgezeichnet liefert? Wir wissen es ja warum. Weil die Orts und Frachtverhältnisse dadurch eine grössere Ausgabe zu Lasten der Tabak-Regie erheischen würde.

Aber was geht das den Trafikanten, wie dem Consumenten an, Ferner fragen wir, wieso es überhaupt möglich ist, dass das Finanz-Ministerium die Protektion der Grosstrafikanten fürchtet? Hat es keine Mittel diese Protektion zu verhindern, wenn sie wirklich vorhanden ist?

Auch hierauf dürfte man uns mit Nein antworten, was unter den gegebenen Umständen ganz natürlich ist. Gleichwohl muss die Aufmerksamkeit des Finanz-Ministeriums sich dahien lenken, auf welche Weise diess zu verhindern ist.

Die Nachfrage nach diesem oder jenem Fabrikate wird ewig währen, ob jetzt die Provenienz aus welchem ein Tabakprodukt stammt auf der Kiste ersichtlich ist, oder nicht. Aus dem Grunde gibt es nur ein einziges Mittel den Kunden möglichst gerecht zu werden und das besteht darin, entweder die Fabrikate strenge nach einander, das heisst nach ihrem Einlaufen in dem Tabak-Magazin auszufolgen, wodurch jede Protektion ausgeschlossen ist; oder sämtliche Fabrikate gemischt auszufolgen und sowohl die Tabak-Magazine, wie die Grosstrafikanten anzuweisen, dass diess strenge eingehalten wird. In dem letzteren Falle hätten allerdings nur jene Tabakverschleisser den Vorzug, die ein grösseres Kapital in ihrem Geschäfte investirt haben. Das kann aber auch nicht anders sein und wie bei jedem Fache spielt auch das investirte Kapital, das übrigens hier nicht gar zu hoch sein muss, eine wesentliche Rolle.

Um einem Übelstande abzuhelfen genügt es nicht solche Massregel zu ergreifen, die nur für einen geringen Theil der Betheiligten Interesse haben und diess geschieht in diesem Falle. Die einschlägigen vorgesetzten Behörden, werden wohl eine Zeit lang Ruhe haben und mit Klagen nur wenig belästigt werden. Umso sehlimmer werden es dafür die Verschleisser haben, die dermalen zumindest der Kunde das, was sie wünscht geben können. in Zukunft aber nicht, denn der Grosstrafikent wird sich immer darauf berufen können, dass er die Provenienz nicht kennt, indess diess trotzdem der Fall sein wird.

Diese Neuerung ist unseres Dafürhaltens nach, sehr schlecht erfunden und wir können unserer Tabak-Regie keineswegs empfehlen diese sonderbare Verfügung, auch bei uns zur Geltung gelangen zu lassen. Nein, damit ist den Tabakkleinverschleissern nicht geholfen, aber auch den Konsumenten nicht. Der Letztere dürfte im Gegenthel, über eine Verfügung aufgebracht werden, die eigentlich zum Theil für ihn selbst geschaffen wurde.

Von der französischen Tabak-Regie.

Will die französche Regierung der Witwe — zuweilen sogar dem Kinde — eines Staatsbeamten oder Offiziers eine Vergünstigung zukommen lassen, so gewährt sie ihr die Konzession zur Führung eines Tabakladens. Der Finanzminister von Frankreich hat dem Parlament soeben eine Liste der im letzten Jahre »verliehenen« Tabakládenkonzessionen vorgelegt — 286 an der Zahl. Unter den Damen, welchen hierdurch ein Einkommen, das einer Pension gleichkommt, gesichert worden ist, befinden sich zwei Witwen von Deputierten und zwei von Senatoren, die eines Vertreters der Kolonien, die eines Komponisten, eines Admirals, eines General der Brigade, eines Präsidenten dess Kassationshofes, eines Staatsanvaltes eines Präsidenten des Appl kationsgerichts, eines Ex-Ministers aus dem Kabinet von 1877. eines Professors der Mineralogie, eines Präfekten, eines Unter-Präfekten und die eines Professors des Agronomischen Instituts. Neben all diesen Witwen haben u. a. die folgenden Persönlichkeiten während des vorigen Jahres die Berechtigung zur Führung einer Tabak- und Cigarrenhandlung erhalten: eine frühere Schauspielerin dnr Comédie francaise, welche die Tochter eines »proscrit« ist; ein Vater von siebzehn Kindern in Malzy, ein Franktireur aus dem Kriege 1870/71 und der Vater eines jungen Offiziers, der in Madagascar ermordet worden.

Die Tabakfabriken sind sämtlich Eigentum des Regierungs-Monopols, die Detailgeschätte werden von der Regie kontrolliert. Sie sind in drei »Zonen« eingeteilt, und die Tabakpreise, welche die Regie festretzt, sind in diesen »Zonen« sehr verschieden. Die erste »Zone« liegt an der Grenze fremder. Dort ist der Tabak am billigsten, weil die Bewohner dort leicht die Grenze überschreiten und sich mit billigerem Tabak versorgen könnten, wäre dieser ebenso teuer wie in der zweiten »Zone«. Die niedrigen Preise mehren den Verkauf des französischen Tabaks und bringen die Bewohner nicht so leicht in Versuchung, fremden Tabak einzuschmuggeln. In der zweiten »Zone«, welche etwa 15 bis 30 km von der Granze beginnt, sind die Preise um 10 bis 12 % höher, und in der dritten, welche den zentralgelegenen Teil Frankreichs umfasst, um 20 bis 40 % höher als in der ersten. Für die verschiedenen Arten des verarbeiteten Tabaks variieren die Prozente der höheren Preise in den verschiedenen »Zonen«. Belgische Händler z. B. verkaufen französische Tabake zu Preisen, die nedriger sind als jene der zweiten und dritten »Zone« in Frankreich. Aber in Belgien sind die Preise auch hierin sehr verschieden, da dort jeder Händler seine eigenen Preise macht.

Die Ausfuhrzölle auf französischen Tabak, der nach Belgien exportiert wid, sind wie folgt: Auf je 220 Pfund verarbeiteten Tabaks liegt ein Zoll von etwa 60 Mk., auf dasselbe Quantum Blättertabak etwa 45 Mk., und auf je 22000 Pfund französische Cigaretten müssen die Belgier etwa 464 Mk. Zoll bezahlen. In Deutschland kosten französische Cigaretten etwa so viel wie in der mittleren oder zweiten Zone Frankreichs.

Seit einigen Jahren sendet die Regie ihre Vertreter direkt in diejenigen Tabakdistrikte, aus denen sie ihre Blätter beziehen will. Ob sie hierbei besser fährt, wird von vielen Seiten bezweifelt.

Die französischen Regierungskommissäre Blondeau und Le Heub waren unlängst, in Baltimore, um für geeignete Tabake für ihre Regierung Umschau zu halten. Vom Maryland-Tabak wählten sie nur von den in Hartford, Montgomery und den in einigen Grafschaften des westlichen Staates. Auch der im Staate Ohio gewachsene Tabak wurde von den Herren geprüft und eine Auswahl an Blättern getroffen. Darauf begaben sie sich nach Louisville und erstanden dort ein grosses Quantum Kentucky-Tabak. Die Preise, welche sie zahlten, variirten zwischen 6 bis 9 Cents (24 bis 36 Pfg) pro Pfund, je nach der Art und Qualität.

Im südlichen Maryland pflegte die französische Regierung früher Kontrakte zu vergeben, zu denen ein freier Wettbewerb zugelassen wurde. Auch davon ist man neuerdings zurückgekommen. Die Firma *A. Schumacher & Co.*, welche die Firma L. *Huffer & Co.* in Paris vertritt, besorgt die Einkäufe an Ort und Stelle, und waren diese besonders im letzten Jahre sehr bedeutend. Die genannte Firma konkurriert in keiner Weise mit den Regierungskommissären, da diese es auf ganz andere Qualitäten abgesehen haben. Die Grafschaften St. Mary, Charles, Calvart, Prince, George und Anne Arundel bringen grosse Quantitäten Tabak hervor. Aus diesen Sektionen nun bezieht die Firma A. Schumacher & Co. Ihr Material für die französische Regie. Die Preise für diese Sorten bewegen sich zwischen 6 und 10 Cent 25 bis 40 Pfg) das Pfund.

Gerade in diesen Distrikten sind nun vor kurzem die Tabakflanzer zu einer Vereinigung zusammengetreten, deren Zweck es sein soll, die Preise auf der Höhe zu erhalten, und sie darum bereits mehr oder weniger erfolgreich gewesen, indem kaum je Tabak zu weniger als den festgesetzten Minimumpreisen abgegeben wurde, aber die Höchstpreise werden auch nur selten erreicht. Die französische Regierung gilt als gute Kundin der amerikanischen Tabakkultur. Aber sie bezieht ihren Bedarf keineswegs ausschliesslich aus der grossen Republik jenseit des Atlantischen, Ozeans, sondern macht ihre Einkäfe je nach Bedarf in fast allen anderen Tabak produzierenden Ländern. Der Geschmack der Raucher unterliegt in Frankreich, wie überall, dem Wechsel, und hat auch hier in den letzten Jahren die Cigarette ihren Triumphzug durch das Reich angetreten, während die Cigarre, nicht nur relativ betrachtet, ins Hintertreffen geraten ist.

Kérjen prospectust!

Elsőrendű ajánlatok!

Személy hitel!

Kezes és kezes nélkül katonatisztek-, papok-, lelkészek-, udvari-, állami-, megyei- és magántisztviselők, tanitók, kereskedők, iparosok, **nyugdij jogosult hölgyek, kereskedelmi alkalmazottak** és magánosoknak $^1/_4$—25 évig terjedő időre heti, havi, $^1/_4$—$^1/_2$ és egész évi tőke kamat törlesztéssel!

Különlegesség: A páris- bécsi enqueté értelmében tőkésitjük a jövedelmet.

4% ! 4% ! 4% ! 4% !

Jelzálog hitel! 300 koronától feljebb I. II. és **III.** helyre földek-, városi- és vidékiházak, nyaralók, **gyárak, fürdő-épületek, malmok, ásványviz és egyéb források és kőbányákra**, a becsérték $^3/_4$ részéig.

Épitési hitel! épitésfélben lévő ingatlanokra **2-3 részletben**, oly arányban a mily arányban az épitkezés előre haladt!

Bank és magánadóságok convertálása!

Váltó- és tárcahitel! Viszleszámitolás kereskedőknek!

Előnyösen! **olid** alapon és **gyorsan** eszközöljük mindezen fenti műveleteket elsőrangú belföldi intézetek által.

Válaszbélyeg melléklendő!

Meller L. Egyed

BUDAPEST, V., KOHÁRY-UTCA 19.

!! MINDENÜTT KAPHATÓ !!

Legjobb a

Kardos

svéd gyujtó.

Legjobb a

Germán és Krokodil

rózsaszalon-gyujtó.

!! MINDENÜTT KAPHATÓ !!

12597-907. Nyomatott Löblovitz Zsigmondnál Csömöri-út 40.